

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАННІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

**МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК ДЛЯ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ
ШКОЛИ**

*За редакцією доктора педагогічних наук, професора
О.І. Пометун*

ТЕРНОПІЛЬ
Богдан НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

УДК 371.315

ББК 74.24

З-36

Автори:

д-р пед. наук, проф. *О.І. Пометун*,
канд. пед. наук, ст. наук. співр. *Л.В. Пироженко*;
доктор пед. наук, професор *О.А. Біда*,
викладач *Т.Я. Грітченко*,
викладач *І.А. Денисюк*,
канд. пед. наук, доцент *Г.І. Коберник*,
канд. пед. наук, доцент *О.А. Комар*,
канд. пед. наук *О.В. Кравчук*, *О.В. Миколайко*,
канд. пед. наук, доцент *І.І. Осадченко*, *А.Л. П'ятківська*,
канд. пед. наук, доцент *Л.М. Росенко*

Консультант:

Побірченко Н.С., доктор педагогічних наук, професор Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Рецензенти:

Коваль Л.В., кандидат педагогічних наук, доцент Бердянського педагогічного університету,
Котельнікова Л.Б., вчитель-методист Уманської міської гімназії, відмінник освіти України.

Застосування інтерактивних технологій у навчанні молодших школярів:

3-36 **Методичний посібник для вчителів початкової школи /**
О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, О. А. Біда та ін. — Тернопіль :
Навчальна книга — Богдан, 2021. — 304 с.

ISBN 978-966-10-8095-8

Пропонований методичний посібник ознайомлює з інноваційним підходом до організації навчання — інтерактивною технологією, завдяки якій процес навчання стає цікавим, різноманітним, особистісно орієнтованим, демократичним, гуманним.

Для вчителів початкових класів, студентів.

УДК 371.315

ББК 74.24

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ПЕРЕДМОВА

Шановні колеги!

Посібник, котрий тримаєте у руках, присвячено інтерактивним технологіям навчання, теоретичним та практичним аспектам їх застосування у початковій освіті.

Накопичений за останні роки досвід використання інтерактивних методів та технологій у навчально-виховному процесі молодшої школи дає підстави впевнено стверджувати, що саме інтерактивне навчання створює умови як для формування компетентностей учнів, так і для розвитку та виховання особистості активних громадян з відповідною системою цінностей, толерантних, розкутих, оптимістично налаштованих, готових до подолання життєвих труднощів, стійких до стресів і фрустрацій тощо.

Як засвідчує досвід, використання інтерактивних технологій у початковій школі сприяє інтенсифікації та оптимізації навчального процесу, дозволяє вчителям:

- зробити навчання більш доступним і цікавим;
- моделювати різні соціальні ситуації, збагачувати соціальний досвід учнів через включення у різні навчальні та життєві ситуації та їх переживання;
- створити умови для розвитку у дітей здатності будувати конструктивні відносини в групі, визначати своє місце в ній, уникати конфліктів, розв'язувати їх, шукати компроміси, прагнути до діалогу, знаходити спільне розв'язання проблеми;
- навчити учнів формулювати власну думку, правильно її висловлювати, доводити свою точку зору, аргументувати й дискутувати, слухати іншу людину, поважати альтернативну думку;
- ефективно розвивати у школярів навички проектної діяльності, самостійної роботи, виконання творчих робіт.

Окрім того, використання інтерактивних методів дозволяє реалізувати ідею співпраці тих, хто навчає, і тих, хто навчається, сприяє оздоровленню психологічного клімату на уроці, конструктивній взаємодії, створенню доброзичливої атмосфери.

На превеликий жаль, більшість учителів сьогодні недостатньо обізнана у тому, які є методи та технології інтерактивного навчання, якими є умови їх використання. Адже кожен з методів потребує від учителя чіткої покрокової, поетапної реалізації з обов'язковим

прогнозуванням результатів навчання. Окрім того, в інтерактивному процесі часто відбувається не навчальне заняття із заданої теми, а розгортається «саме життя», де учасники «проживають» конкретну подію, що спланована, структурована, сконцентрована. При цьому кожен із застосовуваних методів виконує свою функцію, отже, і комплексний вплив на учнів може бути не до кінця передбачуваним. Тому для ефективного застосування інтерактивних методів та технологій у навчальному процесі учителю потрібен власний досвід участі в групових інтерактивних вправах.

Полегшити вчителям підготовку до інтерактивного навчання покликаний зміст та структура нашого посібника, що поділяється на дві частини: теоретичну та практичну. У теоретичній частині (розділ I) ми ознайомимо читачів із сутністю інтерактивних методів та технологій навчання, психолого-педагогічними умовами їх застосування у навчально-виховному процесі початкової школи, вимогами до структури інтерактивних уроків та підходами до оцінювання навчальних досягнень учнів за умов кооперативного навчання. У другій частині посібника (розділ II) вміщено розробки уроків з різних навчальних предметів початкової школи, авторами яких запропоновані можливі варіанти використання інтерактивних методів навчання у навчальному процесі.

Сподіваємось, що посібник буде сприяти поширенню в освітньому просторі України цієї інновації й збільшенню кількості вчителів, котрі цілеспрямовано впроваджуватимуть інтерактивні технології навчання у навчально-виховний процес початкової школи.

Розділ І. ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ІННОВАЦІЙНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ ЯВИЩЕ

1.1. Сутність інтерактивного навчання

У свідомість українських вчителів через публікації останнього часу і через систему неформальної освіти поступово закладається думка, що інтерактивні методи та технології навчання створюють необхідні умови як для розвитку і виховання особистості активних громадян із системою власних духовних цінностей, так і для становлення і розвитку компетентностей учнів. У зв'язку з цим важливим видається визначення самого поняття і сутності цієї групи методів, їх відмінностей від інших.

Нагадаємо, що термін «інтерактивна педагогіка» відносно новий: його ввів у 1975 р. німецький дослідник Ганс Фріц. Лінгвістичне тлумачення слова, представлене в іншомовних словниках, свідчить, що поняття «інтерактивність», «інтерактив» прийшли до нас з англійської мови. «Inter» – поміж-, серед-, взаємо-, «act» – діяти, отже, Interact – взаємодіяти. Інтерактивністю в навчанні можна вважати взаємодію учнів, перебування їх у режимі бесіди, діалогу, спільної дії. Відповідно, у дослівному розумінні інтерактивним може бути метод, у якому той, хто навчається, є учасником, який разом з іншими здійснює щось: говорить, управляє, моделює, пише, малює тощо, тобто не виступає тільки слухачем, спостерігачем, а бере активну участь у тому, що відбувається, особисто створюючи це.

Суть інтерактивного навчання полягає у тім, що навчальний процес відбувається тільки шляхом постійної, активної взаємодії всіх учнів. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці). В ньому всі учні та вчитель є рівноправними, рівнозначними суб'єктами навчання, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, вміють і здійснюють. Учитель в інтерактивному навчанні виступає як організатор процесу навчання, консультант, фасилітатор, який ніколи не «замикає» навчальний процес на собі. Головними у процесі навчання є зв'язки між учнями, їх взаємодія і співпраця. Результати навчання досягаються взаємними зусиллями учасників процесу навчання, учні беруть на себе взаємну відповідальність за результати навчання.

Кінець безкоштовного
уривку. Щоби читати далі,
придбайте, будь ласка,
повну версію книги.